

HAPPIFRAKTION VAIKUTUS ELVYTYKSEN AIKASEEN HAPPEUTUMISEEN JA SYDÄNLIHAKSEN MITOKONDRION TOIMINTAAN – KOKEELLINEN SYDÄNPYSÄHDYSMALLI PORSAILLA

Annika Nelskylä¹, Jouni Nurmi², Milla Jousi², Alexey Schramko¹, Eero Mervaala⁴, Giuseppe Ristagno⁵, Markus B Skrifvars¹.

¹AtEK, HYKS ja Helsingin Yliopisto, ²HYKS Akuutti⁴ Kliinisen farmakologian laitos, Helsingin Yliopisto ja HYKS, ⁵ Department of Cardiovascular Research, IRCCS – Istituto di Ricerche Farmacologiche “Mario Negri”, Milan, Italy

► **Tutkimuksen tarkoitus.** Suositusten mukaan sydänpysähdyspotilaita ventiloidaan käyttäen 100 % happea, mutta siihen voi liittyä riski hyperoksiasta.¹ Tutkimuksemme tarkoitus oli selvittää, onko 50 % happi elvytyksen aikana riittävä ylläpitämään aivojen happeutumista ja väheneekö sydämen mitokondriovaurio verrattuna 100 % happeen.

Aineisto ja menetelmät. Kahdellekymmenelle terveelle porsaalle aiheutettiin yleisanestesiassa sähköisesti kammiovärinä (VF). Eläimet satunnaistettiin kahteen tasakokoiseen ryhmään ventiloitavaksi joko 50 % (FiO₂ 50 %) tai 100 % (FiO₂ 100 %) hapella elvytyksen aikana. Paineluelytyksessä käytettiin mekaanista paineluelytyslaitetta (LUCAS®). Aivojen alueellista happisaturaatiota (rSO₂) mitattiin lähi-infrapunaspektroskoopialla (NIRS, INVOS™5100C Cerebral

Oximeter) ja aivokudoksen happiosapainetta (PbO₂) anturilla, joka asetettiin aivokudokseen frontaaliseen aivokuorelle (NEUROVENT-PTO, RAU-MEDIC). Mitokondriaalinen hengitys analysoitiin (OROBOROS Instruments Corp., Innsbruck, Austria) ja tuloksia verrattiin neljään kontrollieläimeen ilman sydänpysähdystä. Aivojen rSO₂ ja PbO₂ muutettiin logaritmiseen muotoon ja analysoitiin lineaarisella sekamallilla ja mitokondriaalinen hengitys varianssianalyysillä.

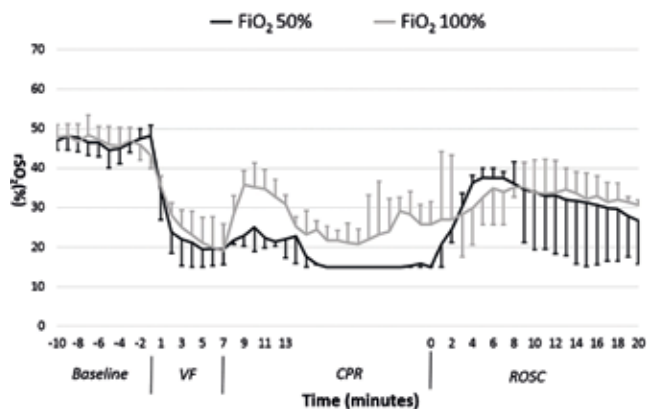
Tulokset. Protokollapoikkeaman vuoksi analyysistä poissuljettiin yksi porsas FiO₂ 50 % -ryhmästä. Verenkierto palautui FiO₂ 50 % -ryhmässä 6/9 porsaalla, vastaavasti 8/10 FiO₂ 100 % -ryhmässä (p = 0,51). Aivojen happeutumisessa rSO₂ oli matalampi (p = 0,007) FiO₂ 50 % -ryhmässä, mutta PbO₂:n suhteen ryhmien välillä ei ollut eroa (p = 0,93). Verenkierron

palautumisen jälkeen ajalla ja FiO₂ -ryhmillä oli merkittävä interaktio rSO₂ (p = 0,001) ja PbO₂ (p = 0,004) kanssa (kuvat 1 ja 2). Kontrolleihin verrattuna mitokondriaalinen hengitys väheni elvytetyillä porsilla (p = 0,008), mutta käytetyllä hapella ei ollut merkitystä mitokondrioiden toimintaan (p = 0,79).

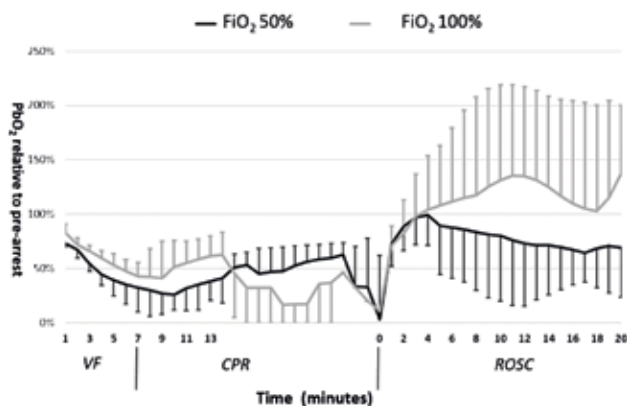
Johtopäätökset. 50 % hapenkäyttö elvytyksen aikana laskee veren happiosapainetta, mutta ei merkittävästi vähennä aivokudoksen happipitoisuutta (PbO₂). Sydänpysähdys heikentää mitokondriaalista hengitystä, mutta käytetyllä happifraktiolla ei ollut tilastollista merkitystä mitokondrioiden toimintaan. ■

Viitteet

1. Soar J, et al. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015: Section 3. Adult advanced life support. Resuscitation 2015; 95: 100-147.

Kuva 1. Elvytyksen aikainen ja jälkeinen rSO₂

Kuva 2. Elvytyksen aikainen ja jälkeinen PbO₂